

PESTBELEID

advies
leerlingen
cyberpesten
ondersteuning
ouders
peprotocol
pesten
plagen
probleem
school
signaleren
vijf sporenaanpak
voorkomen
schoolplein
leerkrachten

ALEXANDER
school

www.alexanderschool-skovv.nl

acacialaan 32-a
0318 - 430 340

Inhoudsopgave

1.	Vooraf	3
2.	Pesten	5
2.1	Definitie van pesten	6
2.2	Het verschil tussen pesten en plagen.....	6
2.3	Vormen van pesten	7
2.4	Betrokkenen	7
2.5	Sekseverschillen	8
2.6	Gevolgen van pesten	8
3.	Het Pestprotocol	9
3.1	Uitgangspunten	10
3.2	Signalering	10
3.3	Vijf Sporenaanpak	11
3.4	Pestreglement	12
4.	Plan van aanpak	13
4.1	Pestprobleem als incident	14
4.2	Pestproblematiek met een structureel karakter	15
4.3	Hulpmiddelen bij het plan van aanpak.....	17
5.	Hulpmiddelen	19
5.1	Pestvragenlijst.....	20
5.2	Gesprekken met betrokkenen	21
6.	Boekenlijst	22
7.	Bijlagen	24
7.1	Adviezen voor ouders.....	25
7.2	Handige Websites	25

1

VOORAF

Pesten op school is al jarenlang een onderwerp dat in de belangstelling staat, zowel in onderzoek als in de praktijk van het onderwijs. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) wil scholen wettelijk verplichten om pesten te bestrijden. De school moet haar leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen. In dit pestprotocol is opgenomen wat de school onder pesten verstaat, hoe de school dit gedrag signaleert en hoe zij hier vervolgens mee omgaat. Ten slotte worden er richtlijnen voor gesprekken met betrokkenen en een boekenlijst beschreven.

Bennekom, mei 2013

Team St.Alexanderschool

2

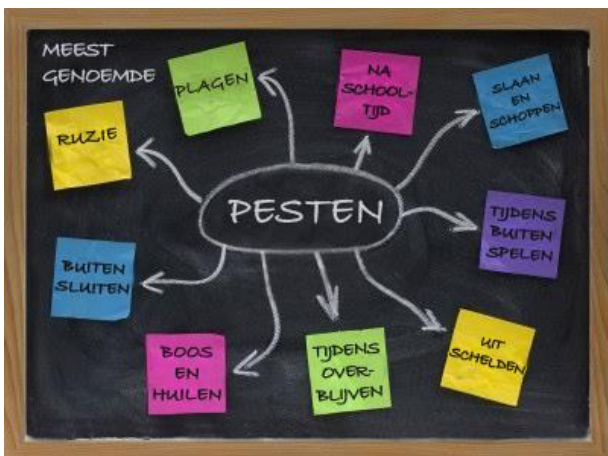
PESTEN

2.1 Definitie van pesten

Pesten is het systematisch, langdurig en herhaaldelijk lastig vallen van iemand met de bedoeling de ander pijn te doen. Het pestgedrag richt zich op een bepaald kind en komt veelal herhaaldelijk voor. Er is bij pesten altijd sprake van een machtsverschil tussen de pester en het slachtoffer. Er zijn drie basale kenmerken van pesten:

1. De dader heeft de bedoeling iemand leed te berokkenen (intentie).
2. Het pesten vindt herhaaldelijk en over een langere periode plaats (herhaling over tijd).
3. Er is een verschil in machtsverhouding tussen dader en slachtoffer (machtsverschil).

Voor het praktijkonderzoek naar pesten op de St.Alexanderschool is aan leerlingen gevraagd wat er bij hen opkomt als zij aan pesten denken. In figuur 1 hieronder is weergegeven wat de meest genoemde aspecten met betrekking tot pesten zijn die door de leerlingen werden aangegeven.

Figuur 1: mindmap 'Wat komt er in je op als je aan pesten denkt?' leerlingen groep 3 t/m 8

2.2 Het verschil tussen pesten en plagen

Pesten en plagen lijken in eerste instantie erg op elkaar maar toch is het verschil daartussen groot. Pestgedrag richt zich op een bepaald kind en komt veelal herhaaldelijk voor. Deze persoon die geselecteerd wordt is 'zwakker' dan de ander en niet in staat zich te verdedigen. Er is bij pesten altijd sprake van een verschil in machtsverhouding tussen de pester en de gepeste.

Plagen is van korte duur, iemand roept spontaan iets naar een willekeurige persoon. Deze persoon neemt niet per definitie een lagere positie in en het plagen richt zich niet elke keer op dezelfde persoon. Omdat er bij plagen geen sprake is van een machtsverschil kan de ander makkelijk terug plagen. Plagen is onschuldiger in tegenstelling tot pesten.

Pesten

- langdurig en herhaaldelijk
- vaak in groepsverband
- machtsongelijkheid
- steeds gericht op dezelfde persoon

Plagen

- van korte duur
- niet in groepsverband
- gelijkwaardig
- geen vast doelwit

2.3 Vormen van pesten

1. **Verbaal**
 - vernederen, schelden, dreigen
 - belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord geven in de klas
 - kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken
 - samenzweren tegen een bepaald kind/buitensluiten van een bepaald kind
2. **Fysiek**
 - trekken en duwen
 - schoppen en slaan
 - krabben, bijten en aan haren trekken
3. **Intimidatie**
 - een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten
 - iemand in de val laten lopen of de doorgang versperren
 - een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten
4. **Isolatie**
 - uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet worden uitgenodigd op een feestje
5. **Stelen of vernielen van bezittingen**
 - afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed
 - beschadigen en kapotmaken van spullen
6. **Cyberpesten /digitaalpesten**
 - pesten via nieuwe media zoals internet, sms en e-mails
 - bij cyberpesten kun je elkaar niet zien. Cyberpesten wordt daarom als indringender ervaren dan fysiek pesten, omdat de dader vaak anoniem blijft.
 - de meest voorkomende vormen van cyberpesten zijn beledigen, vernederende boodschappen versturen via chat en/of sociale platformen zoals Hyves en Facebook.

2.4 Betrokkenen

Het gepeste kind

Sommige kinderen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Kinderen worden gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt.

De pester

Kinderen die pesten zijn vaak de sterkere in hun groep. Pesters lijken in eerste instantie populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Van binnen zijn ze vaak onzeker en proberen ze zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf minder kans om slachtoffer te worden. Het komt regelmatig voor dat een pester een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol, vervolgens als pester gaan opstellen en manifesteren.

De meelopers en andere kinderen

Meelopers zijn kinderen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in hun populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen een belangrijke rol. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp schieten kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend.

2.5 Sekseverschillen

Vanwege de grotere fysieke kracht van jongens is het voor hen aantrekkelijker om directe agressie te vertonen. Bij directe agressie kan gedacht worden aan duwen, schoppen, slaan etc. Jongens pesten op veel manieren en meisjes slechts op één manier: de sociale manier, waarin vele varianten mogelijk zijn. Meisjes zijn beter in sociale en verbale vaardigheden dan jongens wat het gebruik van indirecte agressie door meisjes vergemakkelijkt. Bij indirecte agressie kan gedacht worden aan roddelen en buitensluiten.

2.6 Gevolgen van pesten

Pesten heeft zowel voor het slachtoffer als de pester nadelige gevolgen, niet alleen op het moment zelf maar ook op de langere termijn. Een derde groep die ook nadelige gevolgen van het pesten ondervindt is de groep kinderen die zelf niet pesten of gepest worden maar die hier wel getuige van zijn geweest.

Slachtoffer

De gevolgen van pesten zijn ernstig. De slachtoffers van pesten zijn meestal (zeer) ongelukkig en hebben weinig zelfvertrouwen. Slachtoffers gaan zichzelf door het pesten minder leuk vinden, vertrouwen hun leeftijdsgenoten niet en zijn bang om naar school te gaan. Die gevoelens kunnen leiden tot verder isolement en diepere depressie en nog meer pestgedrag uitlokken. Kinderen die gepest worden hebben vaker last van psychosomatische klachten zoals hoofdpijn, slaapproblemen, bedplassen en vermoeidheid. Het psychisch welbevinden van de slachtoffers wordt zodanig aangetast dat hun sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling belemmerd wordt.

Pester

De gevolgen voor pesters zijn op de korte termijn nog niet negatief, zolang ze op school zitten kunnen ze zich vaak goed staande houden. De schoolprestaties van de pesters zijn beter dan die van gepeste kinderen en hun populariteit en zelfwaardering zijn ook groter. Op de lange termijn kunnen pesters echter wel sociale problemen krijgen. Wanneer het pestgedrag niet aangepakt wordt, denkt de pester dat het gedrag getolereerd wordt. De pester leert dat hij/zij door middel van agressie, geweld of bedreigingen zijn/haar zin kan krijgen.

Omstanders

Pesten heeft ook een negatieve uitwerking op de omstanders. Kinderen die het pesten van dichtbij meemaken, voelen zich bang of worden wantrouwend. Ze kunnen zich schuldig gaan voelen dat ze niet ingegrepen hebben. De sfeer in de groep wordt verpest wat het leerproces niet ten goede komt.

3

HET PESTPROTOCOL

3.1 Uitgangspunten

Een pestbeleid kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, leerlingen, ouders, onderwijsondersteunend personeel en overblijfsmedewerkers als een probleem worden gezien.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt gezien.
3. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.
6. Op school is een vertrouwenspersoon aangesteld.

3.2 Signalering

De school zal alert zijn en reageren op signalen die zij opvangt:

- reacties van het gepeste kind (huilen, klagen, afzonderen)
- reacties van klasgenootjes (gebeurtenissen doorgeven)
- observaties (klas, schoolplein)
- berichten van ouders door gesprekken of klachten
- lichamelijke signalen bijv. bedplassen, blauwe plekken, hoofdpijn
- niet meer naar school willen
- geen kinderen mee naar huis nemen en nooit door anderen worden gevraagd
- achterblijvende of verslechterende schoolprestaties
- slaapproblemen, nachtmerries
- thuis of op school vaak prikkelbaar, verdrietig of boos zijn

3.3 Vijf Sporenaanpak

Door het pestbeleid te volgen ontstaat een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Deze vorm van samenwerken wordt de Vijf Sporenaanpak genoemd.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan het kind dat gepest wordt

- Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.
- Indien nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor vervolgesprekken.

Het bieden van steun aan de pester

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
- Zorgen voor vervolgesprekken.

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen

Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van peestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Indien nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

3.4 Pestreglement

In het pestreglement staan alle gedragsregels beschreven voor alle leerlingen van de St. Alexanderschool. Dit pestreglement wordt hieronder weergegeven:

Afspraken voor alle leerlingen van de St. Alexanderschool

1. Wij willen allemaal een fijne, leerzame en gezellige schooltijd hebben.
2. We zorgen ervoor dat de ander zich net zo goed voelt in de klas als jijzelf.
3. Wanneer je ziet dat een ander verdriet heeft, probeer je hem/haar te helpen.
4. Doe niets bij een ander waarvan je zelf ook niet zou willen dat het bij jou gebeurt.
5. We raken elkaar alleen maar aan uit vriendschap en wanneer je dat allebei wilt.
6. We noemen elkaar bij de voornaam.
7. We lachen *met* elkaar, niet *om* elkaar
8. Wanneer je vindt dat jijzelf (of iemand anders) wordt gepest, mag je dat tegen de juf of meester zeggen. Dat is GEEN klikken.
9. Word je gepest, praat er dan over, je moet het NIET geheim houden.
10. We zitten niet ongevraagd aan elkaars spullen.

Om het pestreglement te integreren binnen de school en het op een manier te laten functioneren zoals het bedoeld is zullen er een aantal stappen ondernomen moeten worden:

1. Bij de start van het nieuwe schooljaar wordt het pestreglement besproken met alle leerlingen.
2. Iedere regel wordt aangehaald en de kinderen geven daarbij zelf voorbeelden van situaties.
3. Met het originele reglement als basis kan per klas het pestreglement aangevuld worden met klassenregels.
4. Het reglement wordt duidelijk zichtbaar opgehangen in de school.
5. Na zes weken vullen alle kinderen de pestvragenlijst (anoniem) in. De eerste zes weken van de groepsvorming zijn belangrijk voor een positief klimaat in de klas.
6. De pestvragenlijst wordt op een tweede moment in het schooljaar nogmaals ingevuld.
7. De gegevens van de pestvragenlijst worden verwerkt in het leerlingvolgsysteem Parnassus.
8. Het reglement wordt gepubliceerd op de website van de school.

4

PLAN VAN AANPAK

4.1 Pestprobleem als incident

STAP 1	informatie verzamelen
Doel	een beeld krijgen van de situatie
Acties	Nadat de leerkracht het signaal heeft ontvangen, wordt gestart met het verzamelen van informatie zoals: <ul style="list-style-type: none">▪ Gesprek met het gepeste kind▪ Gesprek met de pester▪ Gesprek binnen de groep▪ Observaties in vrije situaties, bijv. op het schoolplein▪ Gesprek met andere leerkrachten▪ Gesprek met ouder(s)/verzorger(s), wanneer het pesten niet ophoudt
STAP 2	eenvoudige concrete maatregelen
Doel	voorkomen dat pesten structureel wordt.
Acties	Als de informatie is verzameld, wordt bepaald welke concrete maatregelen genomen worden om het pesten te stoppen en te voorkomen dat het een structureel karakter krijgt. Dit kan zijn: <ul style="list-style-type: none">▪ Veranderen van plaats in de klas▪ Dagelijks – wekelijks een gesprekje met de kinderen▪ Voor- en nabespreken van de pauze▪ Bij de gymles voorkomen dat leerlingen zelf groepjes samenstellen en dat er bepaalde leerlingen als laatste overblijven▪ Zorg dat het gepeste kind bij groepswork ingedeeld wordt in een positief samenwerkend groepje
STAP 3	aanpak probleem op groepsniveau
Doel	groepsklimaat verbeteren
Acties	Regels afspreken. De afspraken zoveel mogelijk uit de kinderen zelf laten komen. dan zijn het hun regels en kun je de kinderen, bij het overtreden van de afspraken, op hun eigen verantwoordelijkheid aanspreken. Suggesties: <ul style="list-style-type: none">▪ Tolereer geen vervelende opmerkingen naar en over elkaar▪ Let op dat kinderen naar elkaar luisteren en iedereen aan het woord kan komen▪ Spreek met de kinderen af dat zij niet op een vervelende manier aan elkaar zitten▪ Spreek met de kinderen af dat zij niet ongevraagd aan elkaar spullen komen▪ Lesmateriaal gebruiken ter verbetering van de sfeer
STAP 4	de ouders informeren over de groeps-/schoolafspraken
STAP 5	na bijvoorbeeld 8 weken wordt er geëvalueerd met de groep, leerkrachten en ouders.
STAP 6	als er geen resultaten zichtbaar zijn, wordt de hulp ingeroepen van externe deskundigen.

4.2 Pestproblematiek met een structureel karakter

Wanneer het pesten een structureel karakter heeft aangenomen zal het probleem schoolbreed aangepakt moet worden.

STAP 1 inbreng pestproblematiek

doel Het hele team betrekken bij de aanpak van structurele pestproblematiek met als doel verbetering van de groepssfeer en versterking van het gevoel van veiligheid in de klas en school.

actie Het team wordt op de hoogte gesteld door middel van een e-mail of tijdens de teamvergadering.

STAP 2 de oriëntatiefase

doel Middels informatie via verschillende betrokkenen een duidelijk beeld krijgen van de peestsituatie. De ouders van de direct betrokkenen worden serieus genomen en voelen zich gehoord.

acties

- Inwinnen van informatie op individueel niveau: middels een gesprek met kind en ouders
- gesprekken met collega's
- indien nodig worden de ouders van de direct betrokkenen hulp en/of advies van externe instanties aanbevolen
- Inwinnen informatie op klassenniveau. De leerkracht brengt de situatie in kaart m.b.v.: eigen observaties in de klas en op het schoolplein een groeps sociogram

Alle gesprekken met ouders (en eventueel externe instanties) worden gevoerd door de leerkracht, schoolleider en/of intern begeleider. De gesprekken worden vastgelegd op schrift. Daarna volgt de terugkoppeling naar het team.

STAP 3 teamoverleg

doel Aan de hand van de verkregen informatie wordt gezamenlijk een plan van aanpak (zie 4.3) met een SMART-doelstelling (een richtinggevend doel dat aangeeft wat er bereikt moet worden en dat het gedrag van de betrokkenen aanstuurt) vastgesteld. Gezamenlijk werken aan een plan van aanpak bevordert de onderlinge betrokkenheid en vergroot de draagkracht.

acties Gezamenlijk worden suggesties aangedragen voor de aanpak van de pestproblematiek, zowel op klassenniveau als op schoolbreed niveau.

Aan de hand van de ingebrachte informatie en suggesties wordt indien nodig een SMART plan van aanpak opgesteld. Uitgangspunt is dat de leerlingen samen verantwoordelijk zijn voor de sfeer in hun groep.

STAP 4 ouder(s)/verzorger(s) informeren

doel Het stimuleren van de betrokkenheid van de ouder(s)/verzorger(s) bij het plan van aanpak op school en hen vragen hierover met hun kind(eren) te praten.

actie Ouder(s)/verzorger(s) worden ingelicht over de activiteiten en afspraken op klassen- en schoolniveau (plan van aanpak) die in het kader van de aanpak van de pestproblematiek worden uitgevoerd.

STAP 5 evaluatie

doel feedback geven en krijgen over de uitgevoerde interventies en advisering omtrent vervolg aanpak aan de verschillende betrokkenen

acties

- Er worden evaluatiegesprekken gevoerd met het kind en de ouder(s)/verzorger(s)
- In het team worden de bevindingen en resultaten van het plan van aanpak besproken.
- Indien nodig wordt externe deskundigheid ingeroepen

Op grond van de evaluatie wordt bekeken welke activiteiten zinvol zijn geweest en effectief bleken. Indien nodig wordt er opnieuw nagedacht over nieuwe mogelijkheden om de problemen verder aan te pakken.

4.3 Hulpmiddelen bij het plan van aanpak

Enkele suggesties om het groepsklimaat te verbeteren

Klassenniveau

De betrokken leerkracht en de IB-er maken op grond van de voorstellen een plan van aanpak binnen de klas. Dit plan sluit aan bij de bestaande klassensituatie. Uitgangspunt is dat de leerlingen samen verantwoordelijk zijn voor de sfeer in hun groep. Enkele suggesties:

- Tolereer niet dat leerlingen vervelende, kwetsende opmerkingen naar en over elkaar maken.
- Benoem wat er gebeurt, dit geeft duidelijkheid.
- Let op dat kinderen naar elkaar luisteren en iedereen aan het woord komt.
- Kies lesmaterialen ter verbetering van de sfeer.

Schoolniveau

Het team maakt gezamenlijk een keuze voor strategieën die schoolbreed uitgevoerd zullen worden. Te denken valt aan:

- Concrete afspraken over gedragsregels die schoolbreed gelden.
- Spreek met elkaar af één lijn te trekken bij het actieve toezicht op het schoolplein.
- Spreek kinderen aan op hun negatieve gedrag in de omgang met elkaar.
- Beloon kinderen voor hun positieve sociale gedrag.
- Maak afspraken omtrent de gezamenlijke naleving van de afspraken door teamleden en leerlingen.

Sociogram

Een sociogram is een grafische weergave van onderlinge relaties in de klas. Hierdoor kan een leerkracht zien hoe de sociale verbanden in een klas zijn. Het maken van een sociogram kan door middel van het leerlingvolgsysteem Parnassys dat op de school gebruikt wordt.

PEST PLAN VAN AANPAK

huidige situatie	beschrijving van de huidige pestsituatie
betrokkenen	beschrijving van de verschillende betrokkenen bij het pestgedrag
doelstelling	SMART beschreven (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden)
doel	
subdoel	
subdoel	
voorwaarden	om bovenstaand doel te bereiken moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:
leerling	
ouders	
school	
afspraken	gemaakte afspraken met vermelde data
evaluatie	afspraken omtrent de evaluatie van het plan van aanpak
datum	
gevolgen positief	
gevolgen negatief	

5

HULPMIDDELEN

5.1 Pestvragenlijst

Groep: Naam

(zet een kruisje wat het beste past bij jouw gevoel)

	heel veilig	beetje veilig	gaat wel	onveilig	heel onveilig
Zo voel ik mij in de klas					
Zo voel ik mij op de speelplaats					
Zo voel ik mij onderweg van en naar school					
Zo voel ik mij tijdens het overblijven					

1. Hoe vaak schoppen, slaan of duwen kinderen jou?

- elke dag
- vaak
- soms
- bijna nooit
- nooit

2. Hoe vaak zeggen kinderen gemene dingen tegen jou?

- elke dag
- vaak
- soms
- bijna nooit
- nooit

3. Hoe vaak voel jij je buitengesloten?

- elke dag
- vaak
- soms
- bijna nooit
- nooit

4. Als je dit schooljaar gepest bent aan wie heb je het dan verteld?

- ik ben niet gepest
- aan mijn vader of moeder
- aan mijn zus of broer
- aan de juf of meester
- aan een vriend of vriendin
- aan niemand

5. Hoe vaak pest je zelf iemand anders?

- elke dag
- vaak
- soms
- bijna nooit
- nooit

6. Je mag de namen opschrijven van kinderen die (vaak) gepest worden:

7. Je mag de namen opschrijven van kinderen die (vaak) anderen pesten:

5.2 Gesprekken met betrokkenen

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

- Ik hoor/zie dat je gepest wordt. (H)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest?
- Wat doen ze als ze je pesten?
- Hoe voel je je als je gepest wordt?
- Waar word je gepest?
- Weten je ouders en/of andere personen dat je gepest wordt?
- Zijn er anderen die jou wel eens proberen te helpen?

Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van het gesprek met een leerling die pest is driedelig:

1. De leerling confronteren met het gedrag en de gevolgen hiervan.
 - Gericht op het gedrag dat waar te nemen is.
 - Gevolgen van het pesten bespreken.
 - Specifiek blijven bij de desbetreffende situatie.
2. Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
 - Gericht op waarom?
3. Afspraken maken over het gewenste gedrag.
 - De regels van het pestreglement doornemen.
 - Gemaakte afspraken noteren en bespreken met de betrokkenen.

Tijdens een gesprek met de leerling die pest wordt het concrete gedrag van de pester besproken en gezamenlijk gezocht naar oplossingen om het gedrag positief te veranderen. De afspraken die gemaakt worden kunnen op het gespreksformulier geschreven worden. De datum van de afspraak en het vervolgesprek kunnen ook aangegeven worden op het formulier.

Voorbeeld van het gespreksformulier

Gesprek met: (leerling) en(leerkracht)		
Datum gesprek	Afspraken	Datum vervolgesprek

6

BOEKENLIJST

Onderbouw

Groep 1

- Chris wil sterk zijn
 - Roosje big en piepertje muis
 - Rikki
 - Hangoor
- K. Stier
R. Dessers
G. van Genuchten
D. Bruna

Groep 2

- Zand erover
 - Mieke wil niet meer naar school
- B. Elias
H. Schuurmans

Middenbouw

Groep 3

- Een vuurspuwend monster(tje)
 - Jop de pop
 - Kom op Tom
- L. Depondt
A. Takens
M. Simons

Groep 4

- Brillenman
 - Goal!
 - Alles drie keer
 - Ikke? Raar?
- A. van Heugten
V. den Hollander
C. Guirlande
A. Lootens

Groep 5

- Adam en het pestmonster
 - Pudding Tarzan
 - Kwelduivels
 - Anders, nou en?
- T. Lian
O. Kirkegaard
G. Dideles
H. v/d Sanden

Bovenbouw

Groep 6

- Treiterkoppen
 - Marlis stinkt naar ...
 - Oranje boven
 - Gewoon, en toch!
- M. van Hooft
N. Roep
P. Cremers
H. v/d Sanden

Groep 7

- Het pestactieplan
 - Overleven in groep zeven
 - Online
 - Ff wachtuh
- G. Didelez
H. Myndens
I. Boter
H. Mijnders

Groep 8

- Het achtste groepie tegen het soepie
 - Ff dimmen!
 - Tirannen
 - Al het water aan de zee
- J. Vriens
E. Rooyens
A. Chambers
G. Beukenkamp

7

BIJLAGEN

7.1 Adviezen voor ouders

- Neem het probleem serieus; het kan ook uw kind overkomen.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem.
- Praat met uw kind over school, over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen en hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest.
- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf en voor anderen opkomen.

7.2 Handige Websites

www.digibewust.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.

www.pestten.net

Voor en door slachtoffers. Opgericht door Bob van der Meer.

www.pestweb.nl

Pestweb biedt kinderen en jongeren die gepest worden hulp via chat, mail of telefoon. Ze beantwoorden vragen, geven advies en bieden een luisterend oor aan leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs. Daarnaast geven zij ouders en leerkrachten advies en ondersteuning in het omgaan met kinderen die gepest worden. Verder is op deze website veel informatie te vinden over pesten.

www.ppsi.nl

PPSI is het expertisecentrum op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. U kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.

www.schoolveiligheid.nl

Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie heeft en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.

www.stopdigitaalpesten.nl

Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame)